

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

Кафедра безпеки життєдіяльності
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р.Б. Папірник
20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Управління цивільною безпекою

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 263 «Цивільна безпека»
(шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійна програма Охорона праці
(назва освітньої програми)
освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)
форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)
розробник Налисько Микола Миколайович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна охоплює теоретичний матеріал з питань державного, галузевого та регіонального управління цивільною безпекою. Розглянуто завдання управління цивільною безпекою. Детально розглянуті системоутворювальні функції управління. Проаналізовані практичні аспекти організації управління цивільною безпекою на рівні підприємства.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			VII	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3,0	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30	
лекцій	22		22	
лабораторні роботи				
практичні заняття	8		8	
Самостійна робота, у т.ч:	60		60	
підготовка до аудиторних занять	7		7	
підготовка до контрольних заходів	3		3	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20		20	
виконання курсової роботи	—		—	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про концепцію і загальну структуру управління цивільною безпекою, необхідність системного підходу до вирішення задач охорони праці та цивільною безпекою, прогнозування і планування роботи з охорони праці з використання інформаційних систем та технологій.

Завдання – вивчення питань з розробки системи управління цивільною безпекою в будівництві на рівні підприємства, питань гармонізації національних стандартів, законодавства з цивільної безпеки з міжнародними стандартами (OHSAS 18001), вивчення функціонування управлінських систем і методів на різних рівнях адміністративних структур з метою забезпечення безпеки праці, комфортних умов праці, вирішення проблем покращення охорони праці та цивільної безпеки в цілому.

Пререквізити дисципліни.

«Основи охорони праці», «Безпека життєдіяльності», «Правознавство», «Культура безпеки», «Правові основи цивільної безпеки».

Постреквізити дисципліни.

«Експертиза з охорони праці», «Безпека експлуатації інженерних систем і комунікацій».

Компетентності.

Загальні компетентності:

ЗК 07. Здатність доносити ідеї, визначати проблеми в галузі професійної діяльності та пропонувати їх реалізацію або вирішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 01. Здатність до розуміння: правових засад функціонування держави і основ законодавства України; правових основ цивільного захисту, охорони праці.

ФК 04. Здатність організації контролю за додержанням вимог чинних нормативно-правових актів з цивільного захисту, стандартів безпеки праці у процесі виробництва.

ФК 05. Здатність аналізувати організацію діяльності служби цивільного захисту і служби охорони праці підприємства.

ФК 17. Здатність шляхом самостійного навчання, проведення аналізу і надання критичної оцінки інформації з різних джерел, освоїти нові галузі знань, використовуючи здобуті знання з цивільної безпеки.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Охорона праці» СВО ПДАБА 263 6-2017):

ПРН 14. Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту, охорони праці у повсякденному житті та практичній діяльності.

ПРН 20. Аналізувати стан систем захисту об'єкту та оцінювати їх готовність до роботи у надзвичайних ситуаціях.

знати: сучасні методи управління цивільною безпекою та охороною праці; законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці; складові системи охорони праці; організацію аудиту охорони праці на підприємстві.

вміти: використовувати одержані знання для забезпечення ефективності управління охороною праці; користуватися довідковою та нормативною літературою.

Методи навчання. Практичний, наочний, словесний, робота з книгою

Форми навчання: аудиторна, позааудиторна, групова, індивідуальна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Управління цивільною безпекою					
1. Правові питання управління цивільною безпекою	7	2			5
2. Системний підхід до організації охорони праці. Завдання управління	8	2			6
3. Функції управління охороною праці. Програмне-цільове управління охороною праці	8	2			6
4. Прогнозування роботи з охорони праці	9	2	2		5
5. Планування роботи з охорони праці	7	2			5
6. Організація роботи з охорони праці. Обов'язки посадових осіб підприємства з охорони праці	8	2			6
7. Мотивація роботи з охорони праці та методи управління охороною праці	9	2	2		5
8. Оцінка і стимулювання охорони праці. Облік показників стану умов і безпеки праці	8	2			6
9. Контроль, облік, аудит та моніторинг роботи з цивільної безпеки	9	2	2		5
10. Порядок створення і впровадження СУОП	8	2			6
11. Системи управління охороною праці на підприємствах Дніпропетровського регіону	9	2	2		5
Разом за змістовим модулем	90	22	8		60
Усього годин	90	22	8		60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Правові питання управління цивільною безпекою. Законодавство України з охорони праці. Терміни та визначення. Законодавство України про охорону праці. Порядок видачі дозволів Департаментом з нагляду за охороною праці. Трудовий договір і охорона праці. Державні нормативно-правові акти про охорону праці. Міжнародні нормативно-правові акти про охорону праці.	2
2	Системний підхід до організації охорони праці. Завдання управління. Системний підхід до організації охорони праці; Завдання і функції управління охороною праці на підприємстві.	2
3	Функції управління охороною праці. Програмне-цільове управління охороною праці.	2
4	Прогнозування роботи з охорони праці. Види прогнозів. Методи прогнозування. Оцінка ризиків.	2
5	Планування роботи з охорони праці. Види планів. Методи планування. Підготовка колдоговору. Комплексні заходи з управління охороною праці.	2
6	Організація роботи з охорони праці. Обов'язки посадових осіб підприємства з охорони праці. Обов'язки посадових осіб підприємства (майстер, начальник дільниці, зміни,	2

	керівники робіт) щодо управління охороною праці.	
7	Мотивація роботи з охорони праці та методи управління охороною праці. Види мотивацій. Соціально-психологічні методи управління. Організаційно-розпоряджувальні методи управління. Економічні методи управління охороною праці.	2
8	Оцінка і стимулювання охорони праці. Облік показників стану умов і безпеки праці. Облік показників стану умов і безпеки праці. Організація аудиту. Аудит ефективності функціонування системи управління охороною праці. Розрахунок економічної ефективності заходів для запобігання нещасних випадків на підприємстві. Шляхи підвищення ефективності охорони праці.	2
9	Контроль, облік, аудит та моніторинг роботи з цивільної безпеки. Звітність, критерії оцінки.	2
10	Порядок створення і впровадження СУОП. Основний методологічний засіб. Етапи розроблення і подальшого вдосконалення системи управління охороною праці й ризиком на підприємстві.	2
11	Системи управління охороною праці на підприємствах Дніпропетровського регіону. Приклади СУОП на будівельних підприємствах. Приклади СУОП на підприємствах інших галузей.	2
	Разом	22

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Тривалість (годин)
1.	Методи прогнозу негативних подій	4
2.	Вплив умов праці на працездатність людини	4
3.	Розрахунок річної економії підприємства за рахунок зниження рівня захворюваності і від зменшення плинності кадрів	4
4.	Розрахунок річної економії підприємства за рахунок скорочення пільг і компенсацій за роботу в несприятливих умовах	4
	Разом	8

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Тривалість (годин)
	Лабораторні заняття не передбачені навчальною програмою	
	Разом	

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	7
2	Підготовка до контрольних заходів	3
3	Виконання курсового проекту або роботи	—
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	
4.1	Сучасні підходи до управління охороною праці. Охорона праці в ринкових умовах. Концепція управління охороною праці. Загальна структура управління охороною праці. Центральні та регіональні органи управління та нагляду. Основні права органів державного нагляду за охороною праці. Регіональна система управління суспільним господарством. Регіональна система управління охороною праці. Управління охороною праці в галузі.	4
4.2	Навчання з питань охорони праці. Загальні положення. Порядок і види навчання. Навчання з питань охорони праці при прийнятті на роботу і в процесі роботи. Інструктажі з питань охорони праці. Стажування (дублювання) та допуск працівників до роботи. Активні методи навчання з використанням комп'ютерних технологій	4
4.3	Інформаційні технології в управлінні охороною праці на підприємстві. Автоматизовано робоче місце інженера з охорони праці. Введення в інформаційні технології (ІТ). Поняття ІТ. Порівняння інформаційної й виробничої технології	4
4.4	Структура та характеристика інформаційних систем, розроблених ДУ «ННДПБОП». Структура та характеристика інформаційних систем розроблених ДУ «ННДПБОП». Вимоги до кваліфікації користувачів	4
4.5	Програмні комплекси «Нагляд», «Повідомлення», «Травматизм», «Акт Н-1». Інформаційні ресурси з питань охорони праці	4
5	Підготовка до екзамену	30
	Разом	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю знань студентів: усний та письмовий.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	11
2.	Виконання та захист практичних робіт	40
3.	Контрольна робота	49
	Разом:	100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в – 1 бал.
Всього 11 лекцій.

Виконання та захист практичних робіт

Всього 4 практичні роботи. Максимальна кількість балів за одну роботу – 10:

- а) повне виконання, належне оформлення роботи, захист у відведений термін – 7-10 балів;
б) звіт практичної роботи оформлений з деякими недоліками, захист у відведений термін – 3-6 балів;
в) звіт практичної роботи оформлений з деякими недоліками, захист після відведеного терміну – 1-2 балів.

Всього 4 практичні роботи.

Контрольна робота

Контрольна робота містить 2 запитання, на які студент зобов'язаний дати відповіді у письмовій формі, максимальна кількість балів при вичерпаній відповіді на одне запитання – 24,5.

Максимальна кількість балів за відповіді на запитання контрольної роботи – 49.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання установлюється:

24,5-20 балів – студент дав вичерпну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, дав на них ґрунтовні пояснення.

19-14 балів – студент дав повну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатніх пояснень до них.

13-9 балів – студент дав повну відповідь на запитання, але навів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них.

8-5 балів – студент розкрив суть запитання, але у відповіді допущені помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть відповіді, зроблена спроба навести потрібні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри.

4-1 балів – студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки.

Екзамен

Максимальна оцінка – 100 балів. Екзамен складається з двох рівнозначних теоретичних запитань.

Максимальна кількість балів за кожне теоретичне запитання складає 50 балів:

- за повну відповідь, що містить взаємозв'язок основних понять та визначень і характеризується логічним та чітким викладенням матеріалу, студент одержує 50 балів;
- якщо у відповіді допущені не принципові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 37-49 балів;
- якщо у відповіді розкрито сутність питання, але допущені невірні тлумачення, студент одержує 24-36 балів;
- студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки – 11-23 бали;
- якщо у відповіді містяться принципові помилки, або повністю відсутня відповідь – 0-10 балів.

Оцінка підсумкового контролю є середньоарифметична між оцінками поточного контролю та екзамену.

Порядок зарахування пропущених занять. Захист реферату за темою пропущеного заняття з лекційного курсу або відпрацювання пропущеного лабораторного заняття шляхом виконання завдання згідно з тематикою пропущеної лабораторної роботи.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Система управління охороною праці. Навчальний посібник. – Львів.– Афіша, 2002.– 367 с.;
2. Сивко В. И. Правові та організаційні основи охорони праці в Україні. – К.: Кондар, 2003.– 137с.;
3. Ярошевська В.М., Чабан В.Й. Охорона праці в будівельній галузі.– Рівне: Нац. університет водного господарства та природокористування, 2005.– 313 с.;
4. Законодавство України про охорону праці. Збірник нормативних документів. Київ, 1995. Т.1;
5. Законодавство України про охорону праці. Збірник нормативних документів.–Київ, 1995.Т.3;
6. Кодекс законів про працю України.– Київ: Юріком, 1997;
7. Законодавство України про охорону праці. Збірник нормативних документів.– Київ, 1995. Т.2;
8. Шевченко В. І. Правові питання охорони праці.– Харків: ХНАМГ, 2004.– 184 с.

Допоміжна

1. Конституція України від 28.06.1996 р.
2. Закон України «Про охорону праці» від 25.11.1992 р.
3. Закон України «Про колективні договори» від 17.12.1993 р.
4. «Типове положення про службу з охорони праці» Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.01.2005 р., № 15.
6. «Типове положення про навчання з питань охорони праці» ДНАОП-4.12.1999 Наказ Держнаглядохоронпраці від 17.02.1999 р., № 27.
7. «Положення про порядок накладання штрафів на підприємства, установи і організації за порушення актів про охорону праці» Постанова Кабінету Міністрів України від 17.09.1993 р., № 754.
8. ДСТУ 2293-99. Охорона праці. Терміни та визначення основних понять. Київ, 1999.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. www.nbuv.gov.ua.
2. <http://www.dnopr.kiev.ua> – Офіційний сайт Державної служби України з питань праці (Держпраця).
3. <http://www.social.org.ua> – Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

Розробник _____ (М.М. Налісько)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (А.С. Беліков)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності
Протокол № 5 від «30» 09 2019 року